



หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.)

ประกาศรับข้อเสนอโครงการวิจัย (Full proposal)

กรอบการวิจัย “การยกระดับและขับเคลื่อนเมืองแห่งการเรียนรู้ (Learning City)”

ประจำปีงบประมาณ 2567

**1. หลักการและเหตุผล**

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570) มุ่งเน้นการปรับโครงสร้างการผลิตสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม การพัฒนาคนสู่โลกยุคใหม่ การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม การเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืน และการเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือความเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลงภายใต้บริบทโลกใหม่ ซึ่งเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2561 – 2580) โดยหนึ่งในหมุดหมายที่สำคัญคือ การพัฒนาพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย และเติบโตอย่างยั่งยืน เพื่อให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการลงทุนเกิดการขยายตัวมากขึ้น เกิดการกระจายรายได้อย่างเท่าเทียม และพัฒนาเมืองให้มีความน่าอยู่อย่างยั่งยืน มีความพร้อมที่จะรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทุกรูปแบบ สอดคล้องกับเป้าหมายของแผนวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม พ.ศ.2566-2570 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การยกระดับสังคมและสิ่งแวดล้อมให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน สามารถแก้ไขปัญหาท้าทายและปรับตัวได้ทันต่อพลวัตการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยใช้วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จะเห็นได้ว่าในเชิงนโยบายการกำหนดแนวทางดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกัน และเพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติจึงต้องมีการบูรณาการแผนการพัฒนาทุกระดับ ทั้งระดับท้องถิ่นถึงระดับชาติ ระดับชนบทเชื่อมถึงระดับเมือง อันจะนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในแต่ละภูมิภาคอย่างเท่าเทียมกัน

ยุทธศาสตร์สำคัญที่จะทำให้เมืองเป็นเมืองที่น่าอยู่ (Livable City) และมีการเติบโตอย่างยั่งยืนได้ (Sustainable Growth) คือ การพัฒนาและยกระดับศักยภาพของผู้อยู่ในเมือง เพราะคนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการพัฒนา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างจริงจังโดยการสร้างนิเวศของการเรียนรู้ตลอดชีวิตจึงเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญต่อการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะความเข้าใจในบริบทหรือภูมิสังคมของพื้นที่นั้นๆ เพื่อให้เกิดความรักและความเข้าใจในถิ่นฐานตน การเข้าถึงและการพัฒนาเมืองของตนเองจึงจะเกิดขึ้นอย่างมีส่วนร่วมและเป็นรูปธรรม

องค์การยูเนสโก โดยสถาบันการเรียนรู้ตลอดชีวิตของยูเนสโก (UNESCO Institute for Lifelong Learning - UIL) ได้ให้คำนิยามของเมืองแห่งการเรียนรู้ในการเป็นพื้นที่เรียนรู้ทางสังคมของผู้อยู่ในเมือง และมีการก่อตั้งเครือข่ายขึ้นเพื่อช่วยเหลือรัฐบาลท้องถิ่น พัฒนากลยุทธ์ที่เป็นรูปธรรมในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และส่งเสริมความเท่าเทียมทางการศึกษาของผู้อยู่ในเมือง โดยได้กล่าวถึงคุณลักษณะสำคัญที่จะนำไปสู่การเป็นเมืองแห่งการเรียนรู้ 6 ประการ คือ 1) การเรียนรู้ในระบบการศึกษาแบบบูรณาการ 2) การส่งเสริมการเรียนรู้ในครอบครัวและชุมชน 3) การเรียนรู้ในสถานที่ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ 4) การใช้เทคโนโลยีเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ทันสมัย 5) การเพิ่มประสิทธิภาพของเรียนรู้ และ 6) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างเข้มแข็ง

เมืองแห่งการเรียนรู้ (Learning City) จึงเป็นเครื่องมือ (Mean) หนึ่งที่เป็นหมุดหมายของกลไกการพัฒนาเมือง ซึ่งไม่ได้มอง “เมือง” เป็นเพียงสถานที่ที่ผู้คนอาศัยหรือทำงาน แต่เป็นสถานที่ที่ผู้คนได้รับความเป็นมาสัมพันธ์กับวัฒนธรรมและการศึกษา เมืองแห่งการเรียนรู้รวบรวมช่องทางในการเรียนรู้ที่หลากหลายที่จะตอบสนองความต้องการและแรงบันดาลใจของประชาชนด้วยทรัพยากรในท้องถิ่น โดยส่งผลให้ประชาชนทุกช่วงวัยในพื้นที่ประกอบด้วย กลุ่มวัยเด็ก วัยกลางคน และวัยสูงอายุ ที่มีระดับรายได้ที่แตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเมื่อเมืองถูกส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตแล้ว ประชาชนจะเกิดการตื่นตัว และเกิดการรวมกลุ่มทางสังคม (Social Collaboration) ที่พัฒนาไปสู่การสร้างเครือข่ายและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ประชาชนจะมีพลังหรืออำนาจในการตัดสินใจสำหรับการพัฒนาด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการค้นหาและพัฒนาเพื่อสร้างการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในพื้นที่ นำไปสู่สร้างโอกาส การสร้างงาน สร้างอาชีพ และพัฒนาเศรษฐกิจให้กับคนในเมือง

โดยในปีงบประมาณ 2563-2566 หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) ได้ยกระดับและขับเคลื่อน “เมืองแห่งการเรียนรู้ (Learning City)” ผ่านกระบวนการวิจัยจำนวนทั้งสิ้น 29 แห่งทั่วประเทศ เกิดการสร้างกลไกความร่วมมือและผลักดันไปสู่การเป็นเมืองแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของยูเนสโกในพื้นที่จังหวัดพะเยา และพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ซึ่งนับว่าเป็นผลผลิตที่สำคัญของการขับเคลื่อนเมืองที่ใช้ข้อมูลและความรู้จากกระบวนการวิจัยในการยกระดับเมืองแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น เพื่อผลักดันให้เกิด “เมืองแห่งการเรียนรู้” ตลอดจนเป็นการเปิดพื้นที่ใหม่ที่ทำให้ผู้คนเกิดการเรียนรู้และตื่นตัว หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) จึงได้ประกาศทุนเพื่อสนับสนุนทุนวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเมืองน่าอยู่และการกระจายศูนย์กลางความเจริญ โดยใช้วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ภายใต้กรอบการวิจัย “การยกระดับและขับเคลื่อนเมืองแห่งการเรียนรู้ (Learning City)” ผ่านการสร้างกลไกด้านนโยบายและแผนการเงิน ข้อมูล ความรู้ และความร่วมมือทางสังคมในระดับพื้นที่ รวมไปถึงการสร้างเครือข่ายเมืองแห่งการเรียนรู้ของยูเนสโกอย่างเป็นทางการ (UNESCO Global Network of Lifelong Learning City) เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการเมืองที่มีโครงสร้างการกระจายรายได้ เกิดระบบการจ้างงาน รวมถึงประชาชนทุกช่วงวัยในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตลอดจนก่อให้เกิดการเติบโตของเมืองอย่างครอบคลุมและยั่งยืน (Inclusive and Sustainable development)

## 2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อขับเคลื่อนการสร้างเมืองแห่งการเรียนรู้ของประเทศไทย (Thailand Learning City) ตามบริบทของแต่ละพื้นที่ที่นำไปสู่เมืองที่น่าอยู่และชาญฉลาด และสอดคล้องกับแนวคิดเมืองแห่งการเรียนรู้ของยูเนสโก (The UNESCO Global Network of Learning Cities - GNLC)

2.2 เพื่อสร้างนิเวศการเรียนรู้ของเมือง (City Learning Ecology) ที่นำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตและสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจสำหรับคนทุกช่วงวัยในพื้นที่

2.3 เพื่อสร้างนักจัดการการเรียนรู้ในเมือง (City Learning Administrator) ที่จะยกระดับความร่วมมือและขับเคลื่อนกลไกการเรียนรู้ระดับพื้นที่ที่นำไปสู่การสร้างเศรษฐกิจและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในเมืองอย่างเป็นรูปธรรม

2.4 เพื่อยกระดับหรือพัฒนากลไกความร่วมมือในการสร้างเมืองแห่งการเรียนรู้ในระดับพื้นที่ อาทิ กลไกการศึกษาบริบทของพื้นที่ กลไกการจัดการพื้นที่ และนิเวศการเรียนรู้ของเมือง

### 3. ขอบเขตการดำเนินงาน

ขอบเขตเชิงพื้นที่และประเด็นสอดคล้องกับเป้าหมาย OKR ตามแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ พ.ศ. 2566 - 2570 ในยุทธศาสตร์ที่ 2 การยกระดับสังคมและสิ่งแวดล้อมให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน สามารถแก้ไขปัญหาท้าทายและปรับตัวได้ทันต่อพลวัตการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยใช้วิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม แผนงาน P13 (S2) พัฒนาเมืองนำอยู่และพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาชุมชน/ท้องถิ่น และกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมสู่ทุกภูมิภาค โดยใช้วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทชาติที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

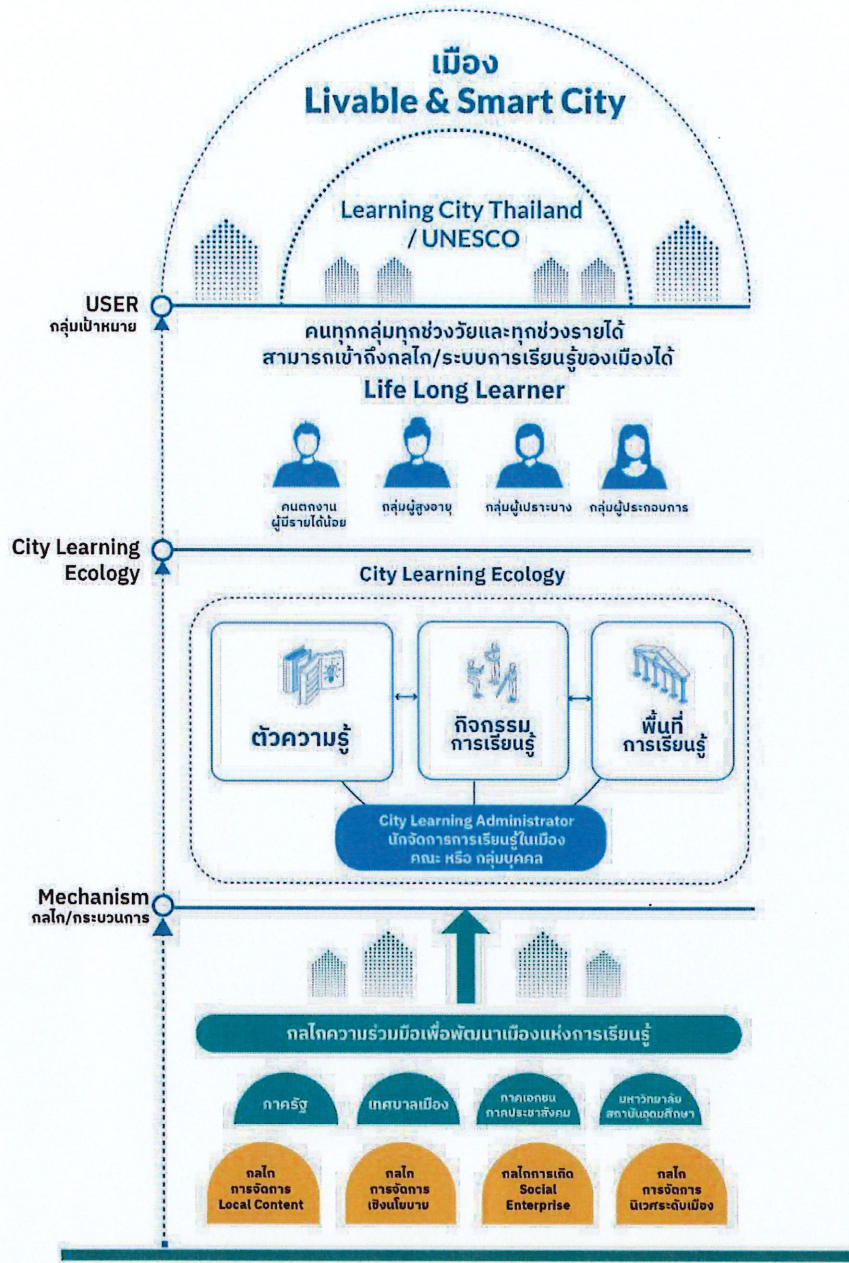
#### 3.1 เป้าหมายของกรอบการวิจัย

O1 P13: พัฒนาเมืองนำอยู่ ที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาชุมชน/ท้องถิ่น โดยการพัฒนาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเมืองแห่งการเรียนรู้ (Learning City) พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ และเมืองชายแดน พร้อมทั้งพื้นที่ทดลองนวัตกรรมเชิงนโยบาย (Policy Sandbox) เพื่อกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม ให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยใช้วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยเมืองนำอยู่มุ่งเน้นผลสำเร็จของการพัฒนาตาม 5 มิติ (มิติการพัฒนาคน มิติสิ่งแวดล้อม มิติเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง มิติความสงบสุขและความปลอดภัย และมิติความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา) ของเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

#### 3.2 ตัวชี้วัดของกรอบการวิจัย

KR5 P13: จำนวนเมืองแห่งการเรียนรู้ (Learning City) ซึ่งได้รับการพัฒนาและประเมินตามแนวทางปฏิบัติ เกณฑ์และตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับแนวทางสากล โดยการใช้ผลงานวิจัย องค์กรความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (20 เมือง)

### 3.3 กรอบแนวคิดการวิจัย



กรอบการวิจัย “การยกระดับและขับเคลื่อนเมืองแห่งการเรียนรู้ (Learning City)”

### 3.4 โจทย์และเป้าหมายที่ให้ความสำคัญ

โจทย์	เป้าหมายที่ให้ความสำคัญ
1. การสร้างกลไกความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับเทศบาลเมืองขึ้นไป มหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ ภาคีรัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม	1. เกิดกลไกความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ที่สามารถยกระดับและขับเคลื่อนเมืองแห่งการเรียนรู้ของประเทศไทย (Thailand Learning City) ตามบริบทของพื้นที่ที่นำไปสู่เมืองที่น่าอยู่และชาญฉลาด และสอดคล้องกับแนวคิดเมืองแห่งการเรียนรู้ของ

โจทย์	เป้าหมายที่สำคัญ
<p>2. การสร้างนิเวศการเรียนรู้ของเมือง (City Learning Ecology) ที่ประกอบไปด้วย</p> <p>2.1 ตัวความรู้ ที่เกิดขึ้นจากการวิเคราะห์และศึกษาบริบทพื้นที่ ที่ประกอบด้วย ทูทางทรัพยากร ทูทางสังคม ทูทางธรรมชาติ ซึ่งสามารถนำมาออกแบบและสร้างตัวความรู้ เพื่อสร้างงาน สร้างอาชีพ และพัฒนาเศรษฐกิจเมือง</p> <p>2.2 กิจกรรมการเรียนรู้ หรือ กระบวนการถ่ายทอดความรู้ อาทิ หลักสูตรเพื่อการประกอบอาชีพ โดยมีประกาศนียบัตร (Certificate) ที่รองรับกับระบบการศึกษา หรือเทียบหน่วยกิตได้</p> <p>2.3 พื้นที่การเรียนรู้ (Learning Space) ที่เกิดจากการประชาคมและการออกแบบเมือง เพื่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์และการเรียนรู้ของคนในเมือง ที่นำไปสู่รูปแบบการจัดการพื้นที่การเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรม</p> <p>2.4 นักจัดการการเรียนรู้ในเมือง (City Learning Administrator) หรือ คณะบุคคล หรือ เครือข่าย หรือสถาบันที่มีส่วนร่วมขับเคลื่อนการเรียนรู้ในเมือง ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การยกระดับการทำงานอย่างยั่งยืนในรูปแบบของกิจการเพื่อสังคม (Social Enterprise)</p> <p>3. การนำองค์ความรู้ที่ได้จากกระบวนการเรียนรู้ไปสู่การสร้างคุณค่าและโอกาสต่อผู้คนในเมือง โดยการสร้างอาชีพจากสินค้าและบริการที่สำคัญของเมืองจากฐานทุนในพื้นที่ (Local Content) เพื่อสร้างเศรษฐกิจให้กับเมือง</p>	<p>ยู เนส โก (The UNESCO Global Network of Learning Cities - GNLC)</p> <p>2. เกิดระบบนิเวศการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเมืองสำหรับคนทุกกลุ่มทุกช่วงวัย เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กับคนในเมือง</p> <p>3. เกิดโครงการหรือกิจกรรมสร้างการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรมที่ตอบสนองโจทย์กระบวนการเรียนรู้ ซึ่งทำให้กลุ่มคนสามารถเข้าถึงโอกาสของการเรียนรู้ที่มีคุณภาพได้ (Accessible and Affordable) โดยเฉพาะกลุ่มผู้มีรายได้น้อย กลุ่มเปราะบาง กลุ่มผู้สูงอายุ และผู้ประกอบการ รวมทั้งเกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพที่ทำให้เศรษฐกิจท้องถิ่นเติบโต</p> <p>4. เกิดนักจัดการการเรียนรู้ในเมือง (City Learning Administrator) ในรูปแบบต่างๆ ที่มีส่วนร่วมขับเคลื่อนการเรียนรู้ของเมือง เช่น การยกระดับการทำงานอย่างยั่งยืนในรูปแบบของกิจการเพื่อสังคม (Social Enterprise)</p>

\* ข้อเสนอชุดโครงการวิจัยที่เสนอขอรับทุนต้องทำทุกโจทย์

\*\* โครงการวิจัยที่เคยได้รับทุนวิจัย หากมีความประสงค์จะเสนอขอรับทุนวิจัยและนวัตกรรมต่อเนื่อง ต้องเสนอผลการดำเนินงานจากทุนเดิมและโจทย์ใหม่ที่ยกระดับจากผลงานเดิมให้ชัดเจน และสอดคล้องกับเป้าหมายและกรอบวิจัยในประกาศทุน

#### คำอธิบาย

ข้อเสนอโครงการวิจัยต้องทำทั้ง 3 โจทย์ โดยมีการทบทวนและวิเคราะห์ 1) นิเวศการเรียนรู้เดิมของเมือง ซึ่งประกอบไปด้วย ตัวความรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และพื้นที่การเรียนรู้ 2) สถานะของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการผลักดันให้เข้ามาเรียนรู้และเกิดผลกระทบต่อการสร้างเศรษฐกิจในพื้นที่ ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเพื่อออกแบบ

กระบวนการทำงาน 3) การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Analysis) และฐานทุนความร่วมมือกับกลไกระดับเมืองที่สำคัญ ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับเทศบาลเมืองขึ้นไป มหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อออกแบบกรอบแนวคิดที่จะยกระดับความร่วมมือและขับเคลื่อนกลไกการเรียนรู้ระดับพื้นที่ที่นำไปสู่การสร้างเศรษฐกิจและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในเมืองอย่างเป็นรูปธรรม

4) การวิเคราะห์บริบท (Context Analysis) และสถานการณ์ (Situation Analysis) ของเมืองเพื่อสะท้อนให้เห็นประเด็น (Issue) หรือวาระ (Agenda) ระดับเมือง

### 3.5 พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย

- พื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับเทศบาลเมืองขึ้นไป
- พื้นที่ที่มีฐานทุนเดิมจากการขับเคลื่อนงานวิจัยของหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) ในปี พ.ศ. 2563-2566 หรือพื้นที่ที่มีความพร้อมในการดำเนินงานตามเงื่อนไขของการประกาศทุน

## 4. นิยามศัพท์

**เมืองแห่งการเรียนรู้ (Learning City)** หมายถึง เมืองซึ่งมีพื้นที่การเรียนรู้ทางสังคมของผู้คนและสถานที่ที่ผู้คนได้สัมผัสกับวัฒนธรรม การศึกษา เมืองแห่งการเรียนรู้รวบรวมช่องทางในการเรียนรู้ที่หลากหลายที่จะตอบสนองความต้องการและแรงบันดาลใจของประชาชนด้วยทรัพยากรในท้องถิ่น โดยผ่านภาคีเครือข่ายและรัฐบาลท้องถิ่นเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ความเท่าเทียมทางการศึกษา และการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์<sup>1 2 3</sup> เพื่อพัฒนาพื้นที่การเรียนรู้ระดับเมืองที่นำไปสู่การสร้างเศรษฐกิจและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในเมือง ซึ่งจะยกระดับนิเวศการเรียนรู้ของเมือง (City Learning Ecology) ในที่สุด

**พื้นที่การเรียนรู้ (Learning Space)** หมายถึง พื้นที่ทางกายภาพ (Physical Space) และพื้นที่ที่ไม่ใช่ทางกายภาพ (Non Physical Space) ที่ถูกวางแผนและออกแบบระดับเมือง โดยการนำข้อมูลความรู้ของกระบวนการท้องถิ่นศึกษามาถ่ายทอดและเพิ่มคุณค่าต่อกระบวนการพัฒนาเมือง ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ของเมือง อาทิเช่น เช่น เครือข่ายสถานศึกษาของเมือง ถนนแห่งการเรียนรู้ (Learning Street) ตลาดสินค้าท้องถิ่นเพื่อการเรียนรู้ (Local Learning Market) พิพิธภัณฑ์มีชีวิต (Living Museum) ห้องสมุดมีชีวิต (Living library) เป็นต้น

**เมืองที่ชาญฉลาด<sup>4</sup> (Smart City)** หมายถึง เมืองที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยและชาญฉลาด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการให้บริการและการบริหารจัดการเมือง ลดค่าใช้จ่ายและการใช้ทรัพยากรของเมืองและประชากรเป้าหมาย โดยเน้นการออกแบบที่ดี และการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจและภาคประชาชนในการพัฒนาเมือง ภายใต้แนวคิดการพัฒนา เมืองน่าอยู่ เมืองทันสมัย ให้ประชาชนในเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขอย่างยั่งยืน การพัฒนาเมืองอัจฉริยะมีมิติการพัฒนาได้หลายด้าน โดยมีมิติที่สำคัญ 7 ด้านคือ 1) สิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ (Smart Environment) 2) การเดินทางและขนส่งอัจฉริยะ (Smart Mobility) 3) การดำรงชีวิตอัจฉริยะ (Smart Living) 4) พลเมืองอัจฉริยะ (Smart People) 5) พลังงานอัจฉริยะ (Smart Energy) 6) เศรษฐกิจอัจฉริยะ (Smart Economy) 7) การบริหารภาครัฐอัจฉริยะ (Smart Governance))

<sup>1</sup> Longworth, N. and Davies, W. K. (1996) Lifelong Learning: New Visions, New Implications, New Roles for Industry, Government, Education, and the Community for the 21st Century, Kogan Page, Londons

<sup>2</sup> Kearns, P, McDonald. R, Candy, P, Knights, S & Papadopoulos, G (1999). VET in the learning age: The challenge of lifelong learning for all, Adelaide: National Centre for Vocational Education and Research.

<sup>3</sup> สืบค้นจาก <https://uil.unesco.org/lifelong-learning/learning-cities> เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2565.

<sup>4</sup> สืบค้นจาก <https://www.depa.or.th/smart-city-plan> เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2565

แนวคิดเมืองน่าอยู่<sup>5</sup> (Livable City) หมายถึง ระบบเมืองที่เอื้อต่อร่างกาย สังคม จิตใจ และการพัฒนาส่วนบุคคลของผู้อยู่อาศัย รวมถึงการพัฒนาพื้นที่ในเมืองให้น่ารื่นรมย์และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ นอกจากนี้เมืองจะต้องสามารถสะท้อนถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมของพื้นที่ หลักการสำคัญของเมืองน่าอยู่ ได้แก่ ความเสมอภาค ศักดิ์ศรี การเข้าถึงได้ ความสนุกสนาน และการมีส่วนร่วม

## 5. กรอบงบประมาณและระยะเวลา

5.1) การจัดสรรงบประมาณ กรอบงบประมาณการสนับสนุนทุนวิจัย 1,000,000 – 3,000,000 บาทต่อชุดโครงการวิจัย ขึ้นอยู่กับเป้าหมาย ตัวชี้วัด ขอบเขต และลักษณะของข้อเสนอชุดโครงการวิจัยนั้น

5.2) ระยะเวลาดำเนินชุดโครงการวิจัย 1 ปี

## 6. คุณสมบัติและเงื่อนไขของผู้เสนอขอรับทุน

6.1) ผู้มีสิทธิเสนอขอรับทุน คือ นักวิจัยภายใต้ต้นสังกัดที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล อาทิ สถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานรัฐ หน่วยงานภาคเอกชน หน่วยงานภาคประชาสังคม วิสาหกิจชุมชน/วิสาหกิจเพื่อสังคม ที่มีสถานที่ตั้ง/พื้นที่บริการ/ที่พำนักอยู่ในพื้นที่เป้าหมายการดำเนินงานวิจัย หากเป็นสถาบัน/หน่วยงานภายนอกพื้นที่เป้าหมายต้องมีการมีส่วนร่วมและมีความร่วมมือกับสถาบัน/หน่วยงานวิชาการในพื้นที่อย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมเท่านั้น

6.2) ผู้ที่สนใจเสนอขอรับทุนต้องมีเอกสารยืนยันความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับเทศบาลเมืองขึ้นไป

6.3) หน่วยงานต้นสังกัด (สถาบัน/หน่วยงาน/มหาวิทยาลัย) ของหัวหน้าโครงการ จะต้องมีการบริหารจัดการงานวิจัย และที่ตั้งหรือพื้นที่บริการอยู่ในจังหวัดเป้าหมายที่จะดำเนินงานวิจัย หากเป็นสถาบัน/หน่วยงาน/มหาวิทยาลัยภายนอกพื้นที่เป้าหมาย ต้องมีความร่วมมือกับสถาบัน/หน่วยงาน/มหาวิทยาลัยในพื้นที่อย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมเท่านั้น (พร้อมแนบไฟล์เอกสารความร่วมมือ)

6.4) นักวิจัยภายใต้ต้นสังกัดที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล อาทิ สถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานรัฐ หน่วยงานภาคเอกชน หน่วยงานภาคประชาสังคม วิสาหกิจชุมชน/วิสาหกิจเพื่อสังคม สามารถยื่นเสนอข้อเสนอชุดโครงการวิจัยได้เพียง 1 ชุดโครงการวิจัย

6.5) ประสบการณ์ ศักยภาพ ทุนการทำงานวิจัยเดิมที่สามารถนำมาต่อยอดการขับเคลื่อนงานในระดับพื้นที่ (ขอให้ระบุรายละเอียดในความเป็นมาของโครงการวิจัย/ประวัตินักวิจัย)

6.6) กรณีผู้ยื่นขอรับการสนับสนุนเป็นภาคเอกชนและภาคประชาสังคมจะต้องมีคุณสมบัติตามระเบียบสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนทุนวิจัยและนวัตกรรมแก่ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมเพื่อให้นำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ พ.ศ. 2563

ทั้งนี้ ขอสงวนสิทธิ์ไม่รับพิจารณาสนับสนุนทุนวิจัย สำหรับโครงการที่ได้รับทุนภายใต้กรอบการวิจัย “การยกระดับและขับเคลื่อนเมืองแห่งการเรียนรู้ (Learning City)” ประจำปีงบประมาณ 2565 และประจำปีงบประมาณ 2566 ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการ

อนึ่ง หน่วย บพท. ขอสงวนสิทธิ์ในการคัดเลือกนักวิจัยเข้ารับการสนับสนุนทุนวิจัยและนวัตกรรมในโจทย์วิจัย ซึ่งเป็นไปตามประกาศหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) ที่ 8/2565 เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาบุคคลเข้ารับการสนับสนุนทุนวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาพื้นที่รูปแบบทาบตาม (Commissioning)

<sup>5</sup> citiesPLUS, (2003) อ้างถึงใน Vanessa Timmer and Nola-Kate Seymoar, 2006.

## 7. แนวทางการจัดการ

เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการงานวิจัยและนวัตกรรมที่โปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด หน่วย บพท. จึงวางการบริหารจัดการทุนวิจัยเพื่อการพัฒนาในระดับพื้นที่ ดังนี้

7.1) หน่วย บพท. ได้เปิดรับข้อเสนอชุดโครงการวิจัยโดยประกาศให้รับทราบโดยทั่วถึงกัน โดยมีรายละเอียดที่ครบถ้วนและมีช่วงเวลาให้กับ สถาบัน/หน่วยงาน/นักวิจัย/นักวิชาการอิสระ ที่สนใจได้พัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย/ชุดโครงการวิจัยตามสมควร

7.2) เมื่อได้รับข้อเสนอชุดโครงการวิจัยแล้ว หน่วย บพท. จะได้จัดให้มีกระบวนการพิจารณาถ้อยแถลงข้อเสนอชุดโครงการวิจัย โดยคณะกรรมการพิจารณา ติดตามและประเมินผลประจำแผนงาน

7.3) หน่วย บพท. จะเชิญนักวิจัยภายใต้ต้นสังกัดที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล อาทิ สถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานรัฐ หน่วยงานภาคเอกชน หน่วยงานภาคประชาสังคม วิสาหกิจชุมชน/วิสาหกิจเพื่อสังคม ที่ผ่านการพิจารณาเบื้องต้นนำเสนอรายละเอียดชุดโครงการวิจัย โดยหน่วย บพท. จะจัดเวทีพิจารณาข้อเสนอชุดโครงการวิจัยแบบ Dialogue Forum ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีส่วนได้เสียสำคัญ (Stakeholder) และผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย (User) เพื่อพิจารณาชุดโครงการวิจัยโดยละเอียดแล้วสรุปภาพรวมเพื่อแจ้งผลการพิจารณาต่อคณะผู้วิจัยเพื่อปรับข้อเสนอชุดโครงการวิจัยและจัดทำสัญญาบริหารทุนวิจัยและนวัตกรรมต่อไป

## 8. เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอชุดโครงการวิจัย

การพิจารณาข้อเสนอชุดโครงการวิจัยมี 2 ขั้นตอน โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

### 8.1) เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอชุดโครงการวิจัยเบื้องต้น

1) ข้อเสนอโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เป็นโครงการเดี่ยวหรือชุดโครงการวิจัย และเป็นไปตามเงื่อนไขของประกาศทุนที่ระบุไว้ กรณีเป็นชุดโครงการ 1 ชุดโครงการ ประกอบด้วย 2 โครงการย่อยขึ้นไป

2) มีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนสอดคล้องตามแนวทางการประกาศทุน

3) สถาบัน/หน่วยงาน/มหาวิทยาลัย/นักวิจัย และผู้รับผิดชอบโครงการมีความรู้ และประสบการณ์บริหารจัดการงานวิจัย การดำเนินงานวิจัยและคาดว่าจะสามารถปฏิบัติงานและควบคุมการวิจัยได้ตลอดการรับทุนภายในระยะเวลาที่กำหนด

4) มีทุนการทำงานเดิมในการทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาสังคม พื้นที่และชุมชนท้องถิ่น และ/หรือนโยบายในการขับเคลื่อนการทำงานในลักษณะนี้

5) มีเอกสารยืนยันความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับเทศบาลเมืองขึ้นไป

6) เมืองที่มีความพร้อมที่ขับเคลื่อนตามแนวทางของเครือข่ายระดับโลกด้านเมืองแห่งการเรียนรู้ของยูเนสโก (The UNESCO Global Network of Learning Cities - GNLC) จะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ

### 8.2) เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอชุดโครงการวิจัยโดยละเอียด

1) การพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยโดยละเอียด หน่วย บพท. จะจัดเวทีพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยแบบ Dialogue Forum ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (Expert Content) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญ (Stakeholder) และผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย (User) เพื่อพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัย โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัย ได้แก่ เป้าหมายและตัวชี้วัดที่วัดการเปลี่ยนแปลงได้จริง ประเด็นโจทย์การวิจัยและเนื้อหาโครงการวิจัย กระบวนการและการออกแบบการวิจัยเพื่อตอบโจทย์ การเชื่อมโยงระหว่างโครงการย่อยในชุดโครงการเพื่อตอบโจทย์เป้าหมายใหญ่ กระบวนการและกลไกความร่วมมือในพื้นที่เป้าหมาย ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ของผู้บริหารโครงการ ความชัดเจนของผลผลิต (Output) และความคุ้มค่าของการลงทุนวิจัย (Value of Money) รวมถึงโอกาสประสบความสำเร็จของโครงการ



2) กรณีโครงการที่มีการแสดงถึงความร่วมมือและการสนับสนุนจากภาคีผู้ใช้งานในระดับพื้นที่ โดยมีความร่วมมือในรูปแบบของงบประมาณสมทบหรือการสนับสนุนอื่นๆ จะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ

## 9. การส่งข้อเสนอโครงการวิจัย/ชุดโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Full Proposal)

- 9.1) ประกาศรับข้อเสนอโครงการวิจัยฯ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2567 ผ่านระบบข้อมูลสารสนเทศวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ National Research and Innovation Information System (NRIIS) เว็บไซต์ <https://nriis.go.th/> และหน้าเว็บไซต์หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) เว็บไซต์ <https://pmua.or.th/>
- 9.2) สถาบัน/หน่วยงาน/นักวิจัย ที่สนใจสามารถ Download แบบฟอร์มข้อเสนอชุดโครงการวิจัยได้ที่ <https://nriis.go.th/> และ <https://pmua.or.th/>
- 9.3) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) จัดกิจกรรมชี้แจงเป้าหมายของกรอบการวิจัย “การยกระดับและขับเคลื่อนเมืองแห่งการเรียนรู้ (Learning City)” และตอบข้อซักถามแก่ผู้สนใจ ในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2567 เวลา 13.30 น. โดยท่านสามารถติดตามข่าวสารได้ที่ <https://www.facebook.com/PMUA.THAI>
- 9.4) ขอให้ผู้เสนอโครงการวิจัยยื่นข้อเสนอชุดโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ผ่านระบบ NRIIS โดยแนบ File Word และ PDF ตามแบบฟอร์มของหน่วย บพท. ภายในวันที่ 5 มีนาคม 2567 ก่อนเวลา 12.00 น.
- 9.5) สถาบันต้นสังกัดหัวหน้าโครงการวิจัยทำการรับรองข้อเสนอชุดโครงการวิจัยผ่านระบบ NRIIS ภายในวันที่ 5 มีนาคม 2567 ก่อนเวลา 18.30 น.
- 9.6) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) ขอสงวนสิทธิ์ในการรับพิจารณาเฉพาะเอกสารต้นฉบับที่มีรายละเอียดครบถ้วนตามเงื่อนไข และสถาบันต้นสังกัดหัวหน้าโครงการวิจัยทำการรับรองข้อเสนอโครงการวิจัยในเวลาที่กำหนดตามข้อ 9.5 หากพ้นกำหนดจะถือว่าเป็นโมฆะ

## 10. การแจ้งผลการพิจารณา

หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ จะแจ้งผลการพิจารณาเบื้องต้นให้ผู้ที่ยื่นข้อเสนอชุดโครงการวิจัยทราบ ทางเว็บไซต์ที่ <https://nriis.go.th/> และ <https://pmua.or.th/> ภายในเดือน มีนาคม 2567 ทั้งนี้ สามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ นางสาวสุทธิดา มณีกุล หมายเลขโทรศัพท์ 02-109-5432 ต่อ 815 ในวันและเวลาปฏิบัติงาน หรือไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ [suttida.man@nxpo.or.th](mailto:suttida.man@nxpo.or.th)

อนึ่ง ผู้เสนอขอรับทุนได้รับทราบและเข้าใจข้อความโดยละเอียดแล้ว และผลการพิจารณารับทุนวิจัยหน่วย บพท. ถือเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567



(ดร.กิตติ สัจจาวัฒนา)

ผู้อำนวยการหน่วยบริหารและจัดการทุน  
ด้านการพัฒนาระดับพื้นที่